

Fusk og inkompetanse øker blant svenske tannleger

Flere svenske tannleger enn noen gang får autorisasjonen inndratt. Årsakene er blant annet inkompetanse og kriminalitet.

 JOHAN ERICHS, MERAMEDIA

Den svenske ansvarsnemnden for helse og sykepleie (HSAN) (Hälsa- och sjukvårdens ansvarsnämnd), tilbakekalte 20 autorisasjoner for tannleger i 2022. Antallet tilbakekalte autorisasjoner har økt de siste årene.

Tannlege Henrik Toremalm, tidligere medlem i HSAN, meldte seg ut i 2022. Han mener økningen de siste årene viser en klar trend der det blir stadig flere inndratte autorisasjoner.

– Tallene har økt jevnt og trutt i ti år nå. Det er bekymringsfullt fordi pasientsikkerheten er i fare. Den største delen av de tilbakekalte tannlegeautorisasjonene handler om grov inkompetanse, noe som er svært bekymringsfullt fordi pasientsikkerheten svekkes, forklarer Henrik Toremalm, som har mer enn 40 års erfaring i bransjen.

Mange av de tilbakekalte autorisasjonene kan også knyttes til fusk med tannpleiestønaden og forekomst av organisert kriminalitet.

Tannpleiestønaden administreres av den svenske arbeids- og velferdsforvaltningen FK (Försäkringskassan), og består av en allmenn stønad ATB (Allmänt tandvårdsbidrag) og en spesiell stønad STB (Särskilt tandvårdsbidrag),

som har til formål å stimulere til forebyggende tannbehandling for visse sykdomsgrupper samt regulere frikort for mer omfattende behandlinger.

Kriminalitet

Fusk skjer gjennom at tannleger tar seg betalt av de svenske trygdemyndighetene, Försäkringskassan, for behandlinger som ikke er utført, eller tar betalt for utførte behandlinger selv om de ikke oppfyller vilkårene i refusjonssystemet. En annen variant av fusk og kriminalitet er å gjennomføre behandlinger uten å belaste pasienten, og likevel kreve inn erstatning fra trygdesystemet, noe som ikke er tillatt. Ifølge Henrik Toremalm hender det også at tannleger jobber uten at de har svensk autorisasjon, i disse tilfellene «lånes» autorisasjon av en annen tannlege.

En forvanskende omstendighet ved mistanke om fusk og kriminalitet, er mangelfull journalføring. Journalene er ofte ufullstendige, diagnoser mangler, og de er dårlig formulert og generelt mangelfulle.

– Mange tannleger ser ikke ut til å forstå at en journal ikke bare skrives for den som behandler, men også for at pasienten, forsikringsselskapet, folketrygden og andre

myndigheter skal forstå hva som ble gjort, av hvem og på hvilket grunnlag.

- Hva ligger bak jukset og kriminaliteten?
- Grådighet, organisert kriminalitet, og uvitenhet.

Försäkringskassan anslår at cirka 350 millioner svenske kroner tas ut på feil grunnlag årlig, hvorav 60-80 millioner anslås å være knyttet til ren kriminell virksomhet, sier Henrik Toremalm.

- Hvilken innvirkning har dette på bransjen?
- Det er selvsagt ikke bra for bransjen. Da jeg begynte i

HSAN i 2010 var det cirka én til to tannlegeautorisasjoner per år som ble inndratt. I 2022 ble 20 autorisasjoner tilbakekalt. I tillegg er det en stor samfunnskostnad som også påvirker helsevesenet, da det er mangel på tannleger i store deler av Sverige. Det er også en risiko for at tannlegeprofesjonens rykte blir påvirket negativt av at anmeldelser og vedtak i det svenske helsetilsynet IVO (Inspektionen för vård och omsorg) og i HSAN, ofte får oppmerksomhet i mediene.

Konsesjon

Etter hvert som Försäkringskassans kontrollfunksjoner for å oppdage avvik har utviklet seg og blitt mer avanserte, er det blitt lettere å oppdage fusk. Dette handler blant annet om bedre utnyttelse av algoritmer for å kunne håndtere store mengder informasjon mer effektivt. I tillegg har Försäkringskassan de siste årene fått bedre forutsetninger og muligheter til å samordne registre med andre myndigheter som Skatteetaten, domstoler, politi og andre, noe som gjør det lettere å avdekke fusk.

IVO og Försäkringskassan fikk sommeren 2022 et oppdrag fra regjeringen om å styrke samarbeidet rundt kontroll, oppfølging og tilsyn med tannhelseaktører. De to myndighetene opplyser i sin rapport om oppdraget at det er en sammenheng mellom stønadsjuks knyttet til velferdskriminalitet og manglende pasientsikkerhet.

IVO mener at innføring av konsesjonsplikt vil være en effektiv måte å bedre etterlevelsen av reglene på. En slik konsesjonsprøving bør ifølge IVO omfatte eier- og lederop-

HALOTM
SECTIONAL MATRIX SYSTEM

ULTRADENT
PRODUCTS, INC.

Vakre resultater på kortere tid

Det brukervennlige Halo seksjonsmatrisystemet gjør deg i stand til å lage vakre, anatomisk konturerte komposittrestaureringer på kortere tid.

Følg oss!
f i BLOG eu.ultradent.blog

ULTRADENT.EU
© 2023 Ultradent Products, Inc. All rights reserved.

pdrag, og den må også innføres i det løpende tilsynet med virksomheten. En slik prøving kan ifølge IVO deles i tre deler: innsikt, om en er skikket generelt sett samt om en har økonomiske forutsetninger for å drive virksomheten.

Med innsikt menes at en gjennom utdanning og erfaring har skaffet seg innsikt i de lover og forskrifter som gjelder for virksomheten samt hva som gjelder av juridiske bestemmelser innenfor det å drive virksomhet, bestemmelser om arbeidsmiljø og arbeidsrett generelt.

Med det å være skikket menes at alle som arbeider i en virksomhet innenfor tannhelse skal ha vilje og evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor allmennheten og følge lover og regler.

For å undersøke de økonomiske forutsetningene for å drive virksomheten gjennomgås for eksempel regnskap og årsrapporter med mer.

Fusk

I tillegg til kostnadene som påvirker samfunnet når fusk og velferdskriminalitet oppstår, er det ifølge IVO en sterk sammenheng mellom fusk med tannpleiestønad og usikker pasientomsorg.

– Pasienter risikerer å bli utsatt for feilbehandling, feilmedisinering, over- eller underbehandling og iatrogene skader, det vil si skader forårsaket av behandleren, sier Henrik Torealm.

Hvilke tannleger jukser eller utfører pasientusikker behandling?

– Allmenntannleger dukker betydelig oftere opp til vurdering hos HSAN enn spesialisttannleger, og privatpraktiserende tannleger er mer representert enn tannleger ansatt i offentlig tannhelsetjeneste når det gjelder brudd på pasientsikkerhetsloven. I saker hvor det er mistanke om økonomisk kriminalitet behandles disse av politi og domstoler. Hos HSAN og IVO har vi også registrert en overrepresentasjon av tannleger som har fått sin grunnutdanning utenfor Sverige når det gjelder autorisasjonsspørsmål.

– Er det tilfeller der tannlege og pasient samarbeider om å misbruke trygdestønad?

– Det hender at tannleger utfører svært kostbare behandlinger og lar pasienten slippe å betale og kun krever inn erstatning fra Försäkringskassan, noe som ikke er tillatt. Det har også forekommet at flere personer er blitt behandlet på én pasients personnummer for å maksimere utnyttelsen av frikortet. Det kan også skje at behandlinger registreres i refusjonssystemet uten at de faktisk er gjennomført.

I det svenske samfunnet forekommer utpressing, trusler og vold mot private næringsdrivende stadig hyppigere. Hvordan kan en tannlege beskytte seg mot påvirkning fra kriminelle aktører og organisasjoner?

– Lån aldri ut journalsignaturen din, rapporter alltid mistanke om misbruk av din ID hos Försäkringskassan, sjekk pasientens ID og bruk sikre journalsystemer med individuell pålogging.

Sviktende kunnskap

– Er det etter din mening tilstrekkelig kunnskap blant tannlegene om regelverket som styrer tannhelsetjenesten?

– Nei, kunnskapen er nok dessverre mangelfull. I forbindelse med at jeg holder foredrag for tannleger, er det tydelig at mange ikke helt forstår for eksempel pasientsikkerhetsloven og pasientdataloven. Det bør innføres obligatorisk etterutdanning for å styrke og oppdatere kunnskapen om regelverket, sier Henrik Torealm.

– Er det moralske kompasset i bransjen mer variert i dag enn tidligere?

– Ja, kompassnålen snurrer nok litt ekstra for noen tannleger. Tannpleiestønad er, så vidt jeg vet, den eneste statlige trygden som behandleren helt automatisk kan hente ut selv, og dette gjør det fristende for enkelte aktører å misbruke systemet. Kontrollfunksjonene må hele tiden styrkes slik at systemet ikke kan misbrukes så lett, sier Henrik Torealm.

En utredning for å se på mulighetene for økt kontroll over tannhelsesektoren er påbegynt og skal være avsluttet senest 30. November i år. Deretter kan en eventuell lovendring forberedes og Riksdagen kan ta stilling til om konsesjonskrav for tannhelsevirksomheter bør innføres.